

Hugo Claus tot onze fotograaf Wim Ruigrok: „Zet me alsjeblieft niet zelfgenoegzaam op de foto, niet als de dikke Vlaming die ik ben. Ik wil er eerder uitzien als de gekwelde dichter”.

REDACTIE:

henk huurdeman

BIJDAGEN:

jan paul bresser

bob groen (parijs)

voorstelling bij de Nederlandse Comedie, kent zijn sappige Vlaams.

Waarom dat Vlaams, en waarom voortdurend het woord *Gij*. Hugo Claus: „Ik ben, zoals Homerus en Faulkner, een regionaal schrijver en gebruik als zodanig mijn eigen streektaal. Het woord *Gij* is een nobel woord en nobele woorden moet men veel gebruiken.”

Elk theaterdialoog moet volgens Claus een gedicht zijn. „Ik breng net als Shakespeare en Brecht poëzie als daad, als een hevige daad. Poëzie is niet altijd vaag met koeioogen naar de maan staren.” Claus weigert een korte kenschets van zijn *Vrijdag* te geven. „Daar heb ik een onoverkomelijke walging voor. Ik kan geen diagnose geven voor de kwaal die ik heb. Daar heb je een expert voor nodig.” Op het toneel gebruikt Claus uitsluitend TL-licht. „TL-licht is het mooiste licht ter wereld: men ziet wat men zegt.”

Hugo Claus valt volledig buiten de veel gehoorde kritiek over het chronische gebrek aan goede Nederlandse toneelschrijvers. Hij heeft behalve *Vrijdag* nog twee andere toneelstukken voor dit seizoen gereed. Toneelgroep Globe gaat zijn *Spaanse Hoer* spelen, een herschrijving van een oud Spaans stuk. „Ik heb aan de *Spaanse Hoer* twaalf liedjes en ettelijke dansfiguren toegevoegd als een soort wraak op de acteurs. *Ik kan namelijk niet dansen.*”

De Koninklijke Vlaamse Schouwburg gaat onder regie van Walter Tillemans zijn *Tand om Tand* spelen. Van de acties tegen het toneelbestel en, in het bijzonder tegen de Nederlandse Comedie trekt Hugo Claus zich weinig aan. „Ik ben een Vlaams toneelschrijver en ben niet op de hoogte van deze Nederlandse zaken. Maar als men subversief theater wil, dan moet men niet in de stadsschouwburg zijn, dan moet men de straat op. Dan moet men *Américain* bezetten en daar op de theetafels theater maken.”

Vrijdag

ZATERDAG gaat *Vrijdag* in première. Elke theaterdialoog moet volgens Claus, waarin incest (evenals in *De Bruid in de Morgen*) het centrale thema is en waarin nogal cynisch „mijn nu al twintig jaar durende onverzettelijke haat tegen de rooms-katholieke kerk” gestalte krijgt in een aantal verwijzingen naar de hoogmis, zoals de offerande, de aanbidding en het mengen van water en wijn.

„De rooms-katholieke kerk is een van de weinige dingen in mijn leven die ik niet kan hebben,” zegt Hugo Claus in de sjieke kantine van de Nederlandse Comedie, terwijl hij een glas campari drinkt en Fons Rademakers attent maakt op een meisje dat op hoge benen binnenkomt en volgens de glunderende schrijver met recht een ree mag worden genoemd.

Hugo Klaus heeft *Vrijdag* in een melodieuze Vlaamse vloedgolf geschreven compleet met de barokke golflslag en dat had tot gevolg dat Elisabeth Andersen, Kittie Courbois en Fons Rademakers de Vlaamse intonatie moesten leren gebruiken. Paul Cammermans die ook een rol speelt in deze door Claus zelf geregisseerde

dag uit